

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT
DR. JOSEPH GATT LL.D.**

Udjenza ta' nhar il-Gimgha, 9 ta' Mejju 2025

Avviż Nru: 43/2025

Nru fuq il-Lista: 5

Fl-atti tal-ittra 166A numru 2189/2019 fl-ismijiet:-

Melita Limited (C12715)

vs

Diaeddin Arab (KI Nru 19450A)

Il-Qorti;

Rat l-Avviż tas-soċjeta' attriċi mressaq fl-20 ta' Frar 2025¹, flimkien mad-dokumenti hemm annessi, fejn gie premess u mitlub hekk:

Illi is-soċjeta' esponenti giet kanonizzata kreditriċi tal-imsemmija konvenuta u dan kif jirriżulta minn ittra uffiċjali magħmula skond Artiklu 166A tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta f'dawn l-atti.

¹ A fol 1 et seq tal-proċess.

Illi s-soċjeta esponenti tikkonferma bil-ġurament illi l-kreditu in kwistjoni għadu dovut fl-intier tiegħu lis-soċjeta esponenti;

Illi s-soċjeta esponenti tixtieq illi tenforza il-kreditu hekk kanonizzat permezz ta' ħruġ ta' mandat tas-sekwestru fil-konfront tal-konvenuta.

Għaldaqstant, s-soċjeta esponenti qedgħa umilment titlob lill din l-Onorabbli Qorti tawtorizzaha sabiex tenforza il-kreditu tagħha hawn fuq imsemmi, u liema talba qedgħa ssir ai termini tal-Artikolu 258 (ċ) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

Rat id-digriet tagħha tal-24 ta' Frar 2025².

Rat dak li seħħ fis-seduta tad-9 ta' April 2025³ minn fejn irriżulta li l-konvenuta ma kienitx ressqet risposta u lanqas dehret għas-seduta. Dakinhar il-proċeduri thallew għad-deċiżjoni li qiegħda tingħata llum kif skedat.

Rat l-atti proċesswali kollha, inkluż l-atti tal-ittra uffiċjali relattivi⁴.

Ikkunsidrat

Illi din hija deċiżjoni dwar rikors magħmul ai termini tal-artikolu 258(ċ) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

² A fol 2 tal-proċess.

³ Verbal relattiv a fol 7 tal-proċess.

⁴ Din tinsab mal-wara tal-proċess.

Illi tajjeb jingħad li l-ligi hija siekta dwar jekk fi proċeduri bħal dawn, il-konvenut għandux jingħata dritt ta' twegiba u jekk għandux ikun hemm smiegħ⁵. Din il-Qorti tqis li għadarba ir-rikors jiġi maħluf minn min jagħmlu, allura anke in osservanza tal-prinċipju ta' *audi alteram partem*⁶, huwa xieraq li l-allegat debitur jingħata terminu sabiex jirrispondi.

Illi huwa ben magħruf ukoll li f'proċedura bħal din, m'huwiex xogħol il-Qorti li terġa tohloq kanonizzazzjoni ġdida tal-kreditu, iżda huwa biss limitat sabiex jara li jkun skada iż-żmien tal-eżegwibilità tat-titolu eżekuttiv⁷ u li l-obbligazzjoni tal-hlas tkun għada eżistenti⁸.

⁵ Issir referenza għad-deċiżjoni fl-ismijiet **Bank of Valletta vs Joseph Borg**, (Ċit Nru: 1682/2000/1) mogħtija mill-Prim Awla tal-Qorti Ċivili nhar il-24 ta' Jannar 2001 "*Illi jrid jingħad ukoll li, taht il-procedura mfissra fil-Kodiċi tal-Procedura taht l-artikolu 258, il-ligi ma tapplikax terminu specifiku mill-jum tan-notifika tar-Rikors li fih l-intimat ikun obligat iressaq it-twegiba tiegħu. Jista' jitqies, għalhekk, li f'dan il-kaz, ma jidhrax li l-ligi timponi z-żmien tal-ghoxrin (20) jum bħalma jigri fil-kaz ta' att tac-Citazzjoni; Illi, l-Qorti tifhem, għalhekk, li sa dak inhar li jissejjah ir-rikors, l-intimat jista' jressaq it-twegiba tiegħu.*"

⁶ Fost diversi, din il-Qorti tirreferi għal dak raġunat u deċiż fid-deċiżjoni fl-ismijiet **HSBC Bank Malta vs Avv. Martin Fenech et noe**, (Rik Maħluf Nru: 854/2021) mogħtija mill-Prim Awla tal-Qorti Ċivili nhar it-24 ta' Jannar 2022 (mhux appellata).

⁷ Issir referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Gaetano Abdilla et vs Sebastian Dalli noe**, (App Ċiv Nru: 770/2022/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar is-16 ta' Lulju 2024 fejn gie mtenni hekk: "*Tajjeb illi jingħad li xogħol il-Qorti f'din l-għamla ta' proċedura taht l-Artikolu 258(a) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili mhuwiex biex tohloq kanonizzazzjoni ġdida ta' kreditu, iżda li terġa' tghajjex titlu eżekuttiv li jkun għadda z-żmien minn fuqu (ara Middle Sea Insurance p.l.c. v. Francis Chetcuti et maqtugħa mill-Qorti tal-Appell fis-17 ta' Marzu, 2021). Kif imfisser mill-Qorti tal-Appell fis-sentenza Bank of Valletta p.l.c. v. Francis Bezzina Wettinger pro et noe et deċiża fis-26 ta' Marzu, 2010, fi proċedura simili, l-indaġni li trid tagħmel il-Qorti hija waħda limitata, u dak li trid tiżgura hu li, fil-fatt, jeżisti t-titlu eżekuttiv, u li l-ammont dovut, jew parti minnu, ma jkunx gie mħallas mid-debitur ikkundannat.*"

⁸ Fost diversi, wieħed huwa mistieden jara dak deċiż fil-proċeduri fl-ismijiet **Edgar Fava vs Gerald Rapinett et**, (Rik Nru: 1122/2017/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar il-25 ta' Frar 2021. Issir ukoll referenza għat-tfakkira magħmula fid-deċiżjoni fl-ismijiet **Barclays Bank p.l.c. vs Martin Buhagiar et**, (Rik 490/2017/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar il-15 ta' Novembru 2023, fejn intqal hekk: "*Din il-Qorti terġa' tfakkar ukoll li l-proċedura mnedija taht l-Artikolu 258 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta hija maħsuba biex tirrendi eżegwibbli mill-ġdid titolu eżekuttiv li jkun tilef eżegwibilità tiegħu. Dik il-proċedura ma kienet qatt maħsuba biex tistabbilixxi kemm hu d-dejn li għadu dovut. Kif ingħad bosta drabi fi proċeduri ta' din l-għamla, l-għan tal-Qorti huwa li tara jekk it-titolu eżekuttiv laħaqx "għalaq" u jekk kemm il darba d-dejn kanoniżżat kienx għadu, imqar f'biċċa minnu, mhux Imħallas*"

Illi b'żieda ma dan, huwa dejjem l-oneru tal-attur li jipprova kif imiss l-azzjoni li jressaq⁹. F'dan il-każ allura, is-soċjetà attriċi kellha turi li hija għandha fil-pussess tagħha titolu eżekuttiv kontra l-konvenuta, li għadda ż-żmien t'eżegwibilita fuqu u li l-ammont għadu dovut.

Illi s-soċjetà attriċi qiegħda tressaq it-talba tagħha fuq is-saħħa tal-ittra uffiċjali maħruġa a tenur tal-artikolu 166A tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta fil-15 ta' Lulju 2019 u notifikata fit-23 ta' Lulju 2019. Gara iżda, li dik l-ittra uffiċjali giet reża eżekuttiva fil-21 ta' Novembru 2024.

Illi l-artikolu 166A(4) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta jaqra hekk:

(4) Meta d-debitur ma jopponix it-talba, fi żmien tletin jum minn notifika tagħha lid-debitur, jew meta d-debitur jopponi biss it-talba f'parti minnha fiż-żmien hawn qabel imsemmi, l-ittra uffiċjali għandha għar-rigward tat-talba hekk mhux opposta, jew dik il-parti fiha hekk mhux opposta, tkun tikkostitwixxi titolu eżekuttiv bhallikieku dik l-ittra uffiċjali kienet inkluża fl-artikolu 253(a).

Illi li kieku wiehed kellu jieqaf hawn, ikun imħajjar jgħid lit-titolu eżekuttiv jinkiseb mal-egħluq tat-terminu indikat. Madanakollu, dan l-artikolu irid jinqara flimkien mal-artikolu 166B(1) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Dan jgħid hekk:

⁹ F'dan is-sens issir referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Arthur Xuereb vs Silvio Borg et.** (App Ċiv Nru: 561/14) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar il-25 ta' Ġunju 2019 fejn gie mfakkar hekk: *"Illi l-Qorti tagħraf il-jedd li l-liġi tagħti lil parti meta tigi biex tiftaħ kawża u li tagħzel x'għamla ta' kawża tixtieq tressaq. Dwar dan, lil dik il-parti ma għandu jindaħlilha hadd, għaliex ir-riperkussjonijiet ta' għażla bħal dik jissarrfu fil-piż li dik il-parti trid iġġorr biex tipprowa kif imiss dak li tippretendi u dak li titlob. Is-sanzjoni ta' għażla li ma twettaqx dak il-piż toħroġ mil-liġi wkoll, fis-sens li dik il-parti titlef il-kawża u terfa' l-piż tal-ħlas tal-ispejjeż. (enfasi tal-Qorti)."*

(1) Ittra uffiċjali mahruġa skont l-artikolu 166A ma tkunx tikkostitwixxi titolu eżekuttiv sakemm ma tkunx ġiet registrata skont id-dispożizzjonijiet ta' dan l-artikolu li għandhom japplikaw għar-registrazzjoni ta' dawg l-ittri uffiċjali bħala titoli eżekuttivi. (enfasi tal-Qorti).

Illi mbagħad l-artikolu 166B(3) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta ikompli hekk:

(3) Meta jirċievi d-dokumenti msemmija fis-subartikolu (2) ir-Registratur għandu jeżamina d-dokumenti ppreżentati, jivverifika jekk id-debitur ipprezentax nota ta' twegiba fiż-żmien stipulat u jekk huwa jkun sodisfatt illi l-kondizzjonijiet għar-registrazzjoni tal-ittra uffiċjali bħala titolu eżekuttiv jkun jissussistu, huwa għandu jipproċedi biex jirregistra d-dokumenti ppreżentati f'registru li jissejjaħ ir-Registru ta' Ittri Uffiċjali bħala Titoli Eżekuttivi li għandu jinżamm mir-Registratur għall-iskopijiet tal-artikolu 166A.

Illi mela allura hija errata l-fehma ta' spiss ventilata li titolu eżekuttiv f'każ bħal dan jitwieled mal-egħluq tat-terminu mogħti li d-debitur sabiex iressaq nota fl-atti tal-ittra uffiċjali. It-titolu eżekuttiv jitwieled meta l-kreditur ikun talab lir-Registratur sabiex dan jgħaddi l-inkartament relattiv mill-għarbiel tal-artikolu 166B tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta u l-ittra tiġi finalment registrata. Minn hemmhekk jiġi akkwistat it-titolu eżekuttiv u allura t-twelid tal-eżegwibilità tiegħu.

Illi l-Qorti tqis rilevanti it-tagħlim mogħti fis-sentenza fl-ismijiet **Anthony Grech vs Christian Lund**¹⁰, u qieghda tagħzel li tagħmel referenza għal-bran relattiv fil-korp ta' din id-deċiżjoni u mhux f'notament t'isfel kif solitament timxi. Dik il-Qorti kienet qalet hekk:

Illi dan ifisser allura li t-terminu indikat fl-artikolu 166A (5) tal-Kap. 12 ma kienx japplika għaliex ma kien hemm ebda titolu esekuttiv, u dan peress li sabiex l-ittra ufficjali tigi kkunsidrata bhala tali kellha tkun registrata skond l-artikolu 166 B tal-Kap. 12, u allura t-terminu ndikat fl-istess artikolu ma setghax jibda jiddekorri proprju għaliex tali ittra ufficjali ma kienitx tikkostitwixxi “Titolu esekuttiv li jinkiseb skond id-disposizzjonijiet ta’ dan l-artikolu...”, la darba tali ittra ufficjali lanqas gie ppruvat li giet registrata abbazi tal-artikolu 166 B tal-Kap. 12 li jipprovdi li “Ittra ufficjali magħmula skond l-artikolu 166A ma tkunx tikkostitwixxi titolu esekuttiv sakemm ma tkunx giet registrata skond id-disposizzjonijiet ta’ dan l-artikolu li għandhom japplikaw għar-registrazzjoni ta’ dawk l-ittri ufficjali bhala titoli esekuttivi”. Huwa għalhekk allura li tali terminu indikat fl-artikolu 166A tal-Kap. 12 ma huwiex applikabbli għall-appellat, u dan għaliex ma hemmx it-titolu esekuttiv hemm indikat fil-ligi.

Issa skond l-artikolu 258(ċ) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta’ Malta, din il-proċedura tista’ tintuża wara “l-għeluq ta’ hames snin minn dak in-nhar li fih skont il-ligi it-titolu eżekuttiv imsemmi fil-paragrafi (b) u (e) tal-artikolu 253, jew rigward il-proċeduri **mehudin skont l-artikolu 166A seta’ gie esegwit**”¹¹.

¹⁰ Appell Ċivili Nru: 115/2010/1 mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) nhar is-26 ta’ April 2012.

¹¹ Ara f’dan is-sens is-sentenza fl-ismijiet **Bank of Valletta p.l.c vs Christopher Grima**, (Rik Nru: 73/2020) mogħtija minn din il-Qorti kif hemm preseduta nhar id-19 ta’ Novembru 2020.

Illi mhaddan dan kollu għal każ tagħna, jirriżulta li l-ittra uffiċjali għet reżta eżekuttiva (reġistrata) fil-21 ta' Novembru 2024. Dawn il-proċeduri ġew imressqa fl-20 ta' Frar 2025 u għalhekk, peress li m'għaddewx il-ħames snin kontemplati fil-liġi, din il-proċedura kienet waħda inutili u mhux meħtieġa. Fi kliem ieħor, is-soċjetà attriċi għada fiż-żmien li tressaq mandati eżekuttiv relatati ma dan it-titolu eżekuttiv, iżda l-Qorti ma tistax terġa tqajmu mill-mewt, propju għaliex iż-żmien tal-eżegwibilita tiegħu għadu għaddej¹².

Għaldaqstant il-Qorti qiegħda tiddeċiedi din il-vertenza billi tiċhad it-talba tas-soċjetà attriċi.

L-ispejjeż tal-proċeduri jithallsu fl-intier tagħhom mis-soċjetà attriċi.

Dr Joseph Gatt LL.D.
Maġistrat

Annalise Spiteri
Deputat Reġistratur

¹² Din il-Qorti qiegħda taqbel bi shiħ mall-pronunzjament mogħti minn din il-Qorti diversament preseduta fil-proċeduri fl-ismijiet **Melita Limited vs Carlos Schembri**, (Rik Nru: 37/2025) mogħti nhar il-5 ta' Mejju 2025.